

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. huhtikuuta 2024
(OR. en)

8517/24
ADD 1

Toimielinten välinen asia:
2024/0079(NLE)

EDUC 114
SOC 253
JEUN 75
DIGIT 102
ENV 388

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	27. maaliskuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 147 final
Asia:	LIITTEET asiakirjaan Ehdotus neuvoston suositukseksi korkeakoulutuksen eurooppalaisen laadunvarmistus- ja tunnustamisjärjestelmän kehittämisestä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 147 final.

Liite: COM(2024) 147 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 27.3.2024
COM(2024) 147 final

ANNEXES 1 to 3

LIITTEET

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston suositukseksi

**korkeakoulutuksen eurooppalaisen laadunvarmistus- ja tunnustamisjärjestelmän
kehittämisestä**

{SWD(2024) 74 final}

LIITE I

Korkeakoulujen välisen laadunvarmistuskehityksen osatekijät korkeakoulujen alliansseja varten

1. JOHDANTO

Seuraavat osatekijät on muotoiltu siten, että ne muodostavat perustan uuden korkeakoulujen välisen laadunvarmistusmallin kehittämiseksi korkeakoulujen alliansseja varten. Ne perustuvat Erasmus+ -ohjelmasta rahoitettujen QA-FIT- ja IMINQA-hankkeiden tuloksiin. Nämä osatekijät on kehitetty yhdessä laadunvarmistuksen sidosryhmien kanssa, eikä niissä ole tarkoitus toistaa muita laadunvarmistusprosesseja. Niitä kehitetään edelleen yhdessä jäsenvaltioiden ja korkeakoulutuksen sidosryhmien kanssa. Ne toimivat vapaaehtoisena työkaluna, jonka avulla korkeakoulujen allianssit voivat varmistaa yhteisesti hallintoitujen toimiansa laadun ja tehokkuuden.

2. TARKOITUS

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden (jäljempänä 'ESG')¹ periaatteiden mukaisesti laadunvarmistuksen arvioinnilla olisi oltava kaksi tarkoitusta, vastuuvellvollisuus ja toiminnan parantaminen, eli sen olisi

- (a) edistettävä allianssin laadun parantamista ja tuettava allianssia sen tavoitteiden saavuttamisessa ja
- (b) annettava alliansseille mahdollisuus osoittaa yhteisesti hallintoitujen toimiansa laatu.

Näin ollen allianssin valitseman laadunvarmistuselimen suorittaman arvioinnin olisi

- (a) vahvistettava, että korkeakoulujen yhteistyö vastaa tässä suosituksessa tarkoitettua allianssia
- (b) vähennettävä allianssin hallinnollista taakkaa mahdollistamalla yhteisesti hallintoitujen toimien ulkoinen laadunvarmistus yhteisesti kerran tietyn voimassaolokauden aikana sen sijaan, että niihin sovellettaisiin useita kansallisia ulkoisia laadunvarmistusjärjestelmiä ja
- (c) helpotettava allianssien yhteisen koulutustarjonnan, esimerkiksi yhteisohjelmien tai pienten osaamiskokonaisuuksien, laadunvarmistusta.

3. PERIAATTEET

Laadunvarmistuselinten kehittämien arviointimenetelmien olisi

- (a) heijastettava allianssien riippumattomuutta ja monimuotoisuutta;
- (b) kannustettava allianssia perustamaan yhteinen sisäinen laadunvarmistusjärjestelmä, joka kattaa sen yhteisen koulutustarjonnan kokonaisuudessaan;
- (c) noudatettava kertaluonteisuuden periaatetta, eli yhteisen koulutustarjonnan laatu olisi varmistettava ulkoisesti vain kerran saman voimassaolokauden aikana; ja
- (d) otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat ESG:n osat, yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskeva eurooppalainen lähestymistapa ja tarvittaessa tämän

¹ [European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA 2015 MC_613727.pdf](https://www.ehea.europa.eu/media/default/attach/613727.pdf).

suosituksen liitteessä II vahvistetut eurooppalaista yhteistutkintoa koskevat eurooppalaiset kriteerit.

4. OSALLISTUMISKELPOISUUS

Arvioinnin olisi oltava avoin kaikille eurooppalaisen korkeakoulutusalueen korkeakoulujen alliansseille.

Allianssilla olisi oltava jonkinlainen allianssitason sisäinen laadunvarmistusjärjestelmä, joka vastaa tietyistä yhteisesti hallinnoiduista toimista.

5. SOVELTAMISALA

Arvioinnissa olisi keskityttävä allianssin sisäisten laadunvarmistus- ja laadunparannusmekanismien tehokkuuteen.

6. ALLIANSSIN OLISI MÄÄRITELTÄVÄ JA TEHTÄVÄ LÄPINÄKYVÄKSI, MIHIN YHTEISEEN KOULUTUSTARJONTAAN JA YHTEISIIN TOIMIIN SOVELLETAAN YHTEISTÄ, ALLIANSSITASON SISÄISTÄ LAADUNVARMISTUSTA. KESKEISET PIIRTEET

Arvioinnin olisi perustuttava standardeihin, jotka noudattavat kaikilta osin ESG:n osaa 1.

Standardeihin olisi sisällyttävä myös vahvistus siitä, että allianssin sisäisellä laadunvarmistuksella varmistetaan, että

- (a) allianssin tarjoamat yhteiset koulutusohjelmat täyttävät yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan vaatimukset ja
- (b) yhteiset koulutusohjelmat täyttävät eurooppalaiset kriteerit eurooppalaisen laatumerkinnän käyttämiseksi tai tarvittaessa eurooppalaisen yhteistutkinnon myöntämiseksi, jos allianssi päättää käyttää ja myöntää niitä.

Arvioinnin suorittaa yksi EQAR-rekisteröity elin, jonka allianssi valitsee.

Arvioinnissa olisi käytettävä johdonmukaisia menetelmiä ja menettelyjä, jotka laaditaan kokonaisuudessaan näiden osatekijöiden pohjalta ja joita sovelletaan arvioinnin suorittavasta EQAR-rekisteröidystä elimestä riippumatta.

Menetelmillä olisi varmistettava, että kaikki menettelyt räätälöidään kunkin allianssin mukaan ottaen huomioon allianssin tehtävä, kokoonpano (esimerkiksi koko ja maantieteellinen jakauma) ja yhteisesti hallinnoitujen toimien laajuus.

7. TULOKSET JA SEURAUKSET

Arvioinnin tuloksena olisi oltava EQAR-rekisteröidyn elimen päätös, joka voi olla myönteinen, ehdollisesti myönteinen tai kielteinen.

Myönteisen arviointipäätöksen jälkeen allianssin olisi voitava

- (a) akkreditoida itse arvioinnin kattama yhteinen koulutustarjontansa yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan mukaisesti ja
- (b) käyttää eurooppalaista laatumerkintää niiden ohjelmien osalta, jotka täyttävät eurooppalaisen yhteistutkinnon (laatumerkinnän) kriteerit, ja toteuttaa mahdollisuuksien mukaan ja vapaaehtoisuuteen pohjautuen eurooppalainen yhteistutkinto.

Jäsenvaltioiden olisi tunnustettava myönteinen arviointipäätös seuraavasti:

- (a) oppilaitostason kansallisen ulkoisen laadunvarmistuksen osalta: yhteisen sisäisen laadunvarmistuksen piiriin kuuluva ja arvioinnin läpäissyt koulutustarjonta vapautetaan kokonaisuudessaan ylimääräisistä kansallisista laadunvarmistusmenettelyistä ja
- (b) ohjelmakohtaisen tason kansallisen ulkoisen laadunvarmistuksen osalta: kaikki yhteisen sisäisen laadunvarmistuksen piiriin kuuluvat ja arvioinnin läpäisseet ohjelmat vapautetaan ylimääräisistä kansallisista laadunvarmistusmenettelyistä.

LIITE II

Eurooppalaiset kriteerit määrittävät eurooppalaisen yhteistutkinnon ja eurooppalaisen laatumerkinnän keskeiset piirteet. Ne takaavat mahdollisimman korkeiden standardien noudattamisen, jotta voidaan tarjota ylikansallisia ohjelmia ja tutkintoja. Eurooppalaiset kriteerit erottavat eurooppalaisen yhteistutkinnon muualla maailmassa myönnettyistä tutkinnoista.

Korkeakoulut voisivat myöntää eurooppalaisen yhteistutkinnon olemassa olevien kansallisten rakenteiden (esimerkiksi kansallisten laadunvarmistuselinien) suorittaman arvioinnin perusteella. Arvioinnissa tarkasteltaisiin sitä, täyttääkö yhteisohjelma kaikki eurooppalaiset kriteerit.

Jäljempänä esitetyt ehdotetut eurooppalaiset kriteerit ovat tulosta mittavasta yhteistyöstä ja testauksesta, jossa oli mukana yli **140 korkeakoulua kaikista jäsenvaltioista, 17 ministeriötä, 20 kansallista laadunvarmistuselinä, opiskelijajärjestöjä, talouselämän osapuolia sekä työmarkkinaosapuolia.**

Eurooppalaisen yhteistutkinnon (laatumerkinnän) eurooppalaiset kriteerit			EQF-tasot
Ylikansallisten ohjelmien organisointi ja hallinnointi	Mukana olevat korkeakoulut	Yhteisohjelmaa tarjoaa vähintään kaksi korkeakoulua vähintään kahdesta eri jäsenvaltiosta.	6, 7 ja 8
	Ylikansallisten yhteistutkintojen toteutus	Yhteisohjelman suunnittelevat ja toteuttavat yhdessä kaikki mukana olevat korkeakoulut.	6, 7 ja 8
		Yhteisohjelma johtaa yhteistutkinnon myöntämiseen.	6, 7 ja 8
		Opiskelijoille myönnetään yhteisen korkeakoulututkintotodistuksen ² liite.	6, 7
		Yhteisohjelmassa kuvataan oppimistavoitteet ja opintopisteet ECTS-käyttöoppaan mukaisesti.	6, 7
	Yhteisohjelmaa koskevat yhteiset järjestelyt	Yhteisohjelmassa on yhteisiä toimintapolitiikkoja, menettelyjä ja/tai järjestelyjä, joiden avulla määritellään opetussuunnitelmien suunnittelu ja toteutus sekä kaikki organisatoriset ja hallinnolliset asiat. Opiskelijoiden edustajat osallistuvat päätöksentekoprosessiin, jossa määritellään yhteiset toimintapolitiikat ja menettelyt ja/tai järjestelyt.	6, 7 ja 8
	Laadunvarmistusjärjestelyt	Sisäinen ja ulkoinen laadunvarmistus toteutetaan eurooppalaisen korkeakoulutusalueen laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden (ESG) mukaisesti. Korkeakouluja, opintoalaa tai ohjelmaa arvioi EQAR-rekisteröity elin.	6, 7 ja 8
		Yhteisohjelmaa arvioidaan yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan standardien mukaisesti.	6, 7 ja 8

² [Korkeakoulututkintotodistuksen liite |Europass.](#)

	Jatkosijoittumisen seuranta	Yhteisohjelmassa seurataan tutkinnon suorittaneita jatkosijoittumisen seurantajärjestelmän avulla.	6, 7 ja 8
Oppimiskokemus	Opiskelijälähtöinen oppiminen	Yhteisohjelma suunnitellaan ja toteutetaan, ja sitä parannetaan jatkuvasti siten, että se kannustaa opiskelijoita toimimaan aktiivisesti oppimisprosessissa. Opiskelijoiden arviointi heijastaa tätä lähestymistapaa.	6, 7 ja 8
	Tieteidenvälisyys	Yhteisohjelmaan sisältyy tieteidenvälisyyttä koskevia komponentteja.	6, 7 ja 8
	Työmarkkinarelevanssi	Yhteisohjelma mukautetaan työmarkkinoiden vaatimuksiin sisällyttämällä siihen monialaisia komponentteja tai toimia ³ ja monialaisen osaamisen kehittämistä.	6, 7 ja 8
	Digitaaliset taidot	Yhteisohjelmaan sisältyy komponentteja ja toimia, jotka liittyvät opiskelijoiden edistyneiden digitaalisten taitojen kehittämiseen, jotka on räätälöity yhteisohjelman valmiuksien ja olosuhteiden mukaan ja joiden yhdenmukaisuus ohjelman laajuuden ja tieteellisten painopisteiden kanssa varmistetaan.	6, 7 ja 8
	Ylikansallinen kampus – palvelujen saatavuus	Ohjelmassa on yhteisiä toimintapolitiikkoja, jotka mahdollistavat opiskelijoiden ja henkilöstön pääsyn asiaankuuluvien palvelujen piiriin kaikissa osallistuvissa korkeakouluissa samoin edellytyksin kuin kaikki niiden opiskelijat ja paikallinen henkilöstö.	6, 7 ja 8
	Joustava ja integroitu opiskelijoiden liikkuvuus	Yhteisohjelmassa tarjotaan syvä kulttuurienvälinen kokemus, johon sisältyy vähintään yksi opiskelijoiden fyysisen liikkuvuuden jakso (joka voidaan jakaa useaan oleskelukertaan) yhdessä tai useammassa kumppanikoulussa ja jonka laajuus on yhteensä vähintään 60 ECTS-opintopistettä EQF-tasolla 6 ja 30 opintopistettä EQF-tasolla 7. Yhteisohjelmassa tarjotaan vaihtoehtoja opiskelijoille, jotka eivät voi matkustaa.	6, 7
		Yhteisohjelmassa tarjotaan syvä kulttuurienvälinen kokemus, johon sisältyy vähintään kuuden kuukauden mittainen fyysisen liikkuvuuden jakso yhdessä tai useammassa kumppanikoulussa. Yhteisohjelmassa tarjotaan vaihtoehtoja opiskelijoille, jotka eivät voi matkustaa.	8
	Opinnäytetöiden yhteisarviointi ja yhteisvalvonta	Opinnäytetöitä valvoo vähintään kaksi valvojaa, ja niitä arvioivat yhdessä yhteisvalvojat tai lautakunta, jossa on jäseniä vähintään kahdesta eri korkeakoulusta, jotka sijaitsevat kahdessa eri maassa.	8

³ Monialaisia komponentteja ja toimia ovat muun muassa yhteistyö talous- ja sosiaalialojen kanssa opetussuunnitelmien laatimisessa ja täytäntöönpanossa, työharjoittelu, työssäoppiminen, työelämäjakso, vapaaehtoistyö, palveluoppiminen ja haasteisiin perustuvat lähestymistavat.

Eurooppalaiset arvot	Demokraattiset arvot	Yhteisohjelman yhteisissä toimintapolitiikoissa edistetään ja noudatetaan demokraattisia arvoja.	6, 7 ja 8
	Monikielisyys	Yhteisohjelman aikana jokainen opiskelija altistuu vähintään kahdelle EU:n kielelle.	6, 7 ja 8
	Osallistavuus	Yhteisohjelmassa sitoudutaan edistämään laajaa osallistumista edistämällä monimuotoisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta sekä toteuttamalla räätälöityjä toimenpiteitä muita heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden ja henkilöstön jäsenten tukemiseksi.	6, 7 ja 8
		Yhteisohjelmassa sitoudutaan noudattamaan eurooppalaisen tutkijoiden peruskirjan periaatteita.	8
	Vihreä siirtymä	Yhteisohjelmassa on ympäristökestävyyteen liittyviä toimintapolitiikkoja ja toimia, ja siinä toteutetaan toimenpiteitä, joilla minimoidaan ohjelman toimien ympäristöjalanjälki.	6, 7, 8

LIITE III

Termit

Allianssi: sellaisten eurooppalaisten korkeakoulujen joukko, jotka ovat aloittaneet ylikansallisen pitkän aikavälin rakenteellisen yhteistyön, joka vahvistetaan yhteistä tehtävää koskevassa lausunnossa, ja kunkin allianssin jäsenen asiaankuuluvat oppilaitostason päätöksentekuelimet ovat vahvistaneet tämän lausunnon. Yhteistyöhön sisältyy se, että hallintoon liittyvistä asioista päätetään yhdessä, sekä yhteisen koulutustarjonnan tarjoaminen, joka on allianssin ydintehtävä. Tämä koskee esimerkiksi Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta⁴ rahoitettuja korkeakoulujen alliansseja.

Koulutustarjonta: korkea-asteen koulutustarjonta sen laajimmassa merkityksessä, eli tutkinto-ohjelmat, pieneen osaamiskokonaisuuteen johtavat kurssit sekä muu tarjonta, joka ei johda viralliseen tutkintoon.

Arviointi: korkeakoulun tai koulutustarjonnan laadunarviointi, joka tehdään joko sisäisesti tai ulkoisesti.

Yhteisohjelma: eri korkeakoulujen yhdessä koordinoima ja tarjoama integroitu koulutusohjelma, joka johtaa kaksoistutkintoon, usean tutkinnon yhdistelmään tai yhteistutkintoon.

Yhteistutkinto-ohjelma: yhteistutkintoon johtava yhteisohjelma.

Yhteisesti hallinnoidut toimet: allianssin ja sen jäsenkorkeakoulujen toimet, joihin allianssi on päättänyt soveltaa allianssin yhteistä sisäistä laadunvarmistusjärjestelmää.

Laadunvarmistus: korkeakoulun tai laadunvarmistuselimen suorittamat sisäiset ja ulkoiset prosessit, joilla varmistetaan, että oppimisympäristöön kuuluvien ohjelmien sisältö, oppimismahdollisuudet ja valmiudet ovat tasapuolisia ja tarkoituksenmukaisia. Laadunvarmistustoimilla on kaksi tarkoitusta:

- **Vastuuvollisuus:** Laadunvarmistusjärjestelmän ansiosta korkeakouluyhteisö ja kansalaiset voivat luottaa siihen, että korkeakoulun toiminta on laadukasta ja standardien mukaista. Sen perusteella korkeakoululle voidaan antaa tiettyjä oikeuksia (opiskelijoiden ottaminen, tutkintojen myöntäminen ja julkisen rahoituksen saaminen).
- **Toiminnan kehittäminen:** Laadunvarmistusjärjestelmät tarjoavat myös neuvoja ja suosituksia korkeakouluille ja korkeakoulujen sisällä siitä, miten ne voisivat parantaa toimintaansa.

Vastuuvollisuuden ja toiminnan kehittämisen painottamisen myötä laadunvarmistusjärjestelmä vahvistaa luottamusta korkeakoulun toimintaan. Nämä kaksi tarkoitusta tukevat sellaisen laatukulttuurin kehittämistä, jonka kaikki opiskelijoista ja henkilöstöstä korkeakoulun johtoon ja hallintoon voivat omaksua. Termiä ”laadunvarmistus” käytetään tässä asiakirjassa kuvaamaan kaikkia jatkuvan parantamisen sykliin kuuluvia toimintoja eli sekä vastuuvollisuutta että toiminnan kehittämistä koskevia toimia.

(a) **Sisäinen laadunvarmistus:** korkeakoulujen itse suorittamat prosessit. Niitä kehitetään yleensä osana korkeakoulujen laadunvarmistusstrategiaa, jossa

⁴ [Eurooppalaiset yliopistot -aloite | Eurooppalainen koulutusalue \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/eu-external-communication/en/press-summaries/Pages/20170510IP0001.aspx).

tunnustetaan korkeakoulujen ensisijainen vastuu koulutustarjontansa laadusta ja sen varmistamisesta.

- (b) **Ulkoinen laadunvarmistus:** laadunvarmistuselinten suorittamat prosessit.
- (c) **Institutionaalinen lähestymistapa ulkoiseen laadunvarmistukseen:** lähestymistapa, jossa korkeakoulun on käytävä läpi ulkoinen laadunvarmistusprosessi ainoastaan oppilaitostasolla. Prosessissa arvioidaan korkeakoulun sisäisten laadunvarmistusprosessien tehokkuutta ja sitä, onko korkeakoululla riittävän kehittynyt laatukulttuuri sen oppimistarjonnan korkean laadun varmistamiseksi. Sen avulla korkeakoulu voi kehittää ja toteuttaa ohjelmia ilman tarvetta ulkoiseen laadunarviointiin ohjelmakohtaisella tasolla (tätä kutsutaan monissa maissa itse suoritettavaksi akkreditoinniksi).
- (d) **Ohjelmakohtainen lähestymistapa ulkoiseen laadunvarmistukseen:** lähestymistapa, jossa kullekin yhden tai useamman korkeakoulun toteuttamalle yksittäiselle ohjelmalle (tai ohjelmajoukolle) on tehtävä ulkoinen laadunarviointi.
- (e) **Yhdistetty lähestymistapa ulkoiseen laadunvarmistukseen:** lähestymistapa, jossa korkeakoulujärjestelmässä sovelletaan sekä institutionaalista että ohjelmakohtaista lähestymistapaa ulkoiseen laadunvarmistukseen. Näin on useimmissa EU:n korkeakoulujärjestelmissä⁵.

⁵ Siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön tukemiseksi annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa koskevaan komission vuoden 2023 kyselytutkimukseen annettujen vastausten mukaan 14 ministeriötä ilmoitti soveltavansa yhdistettyä lähestymistapaa ulkoiseen laadunvarmistukseen.